

Tilasto-ohjelma 2026–2030

EUROPEAN
STATISTICAL
SYSTEM

Tilastokeskus

Työterveyslaitos

Tiedustelut:

Reetta Moilanen

Kansikuva: iStock

Ulkoasu ja taitto: Oy SEK Ab

Alkusanat

Tiedosta tulevaisuus

Luotettavat tilastot ovat yhteiskunnan muisti ja kansallinen pääoma. Ne tukevat päätöksentekoa, tutkimusta ja arkea – ja rakentavat luottamusta. Tilastot auttavat ymmärtämään yhteiskuntaa ja sen muutoksia, erityisesti silloin kun kohtaamme taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä haasteita.

Tilastokeskuksella ja muilla suomalaisilla tilastontuottajilla on pitkä historia luotettavan tiedon tuottajina. Tilastontuottajat myös uudistavat tiedon tuotantoa vastaamaan kansallisia ja kansainvälisiä vaatimuksia. Euroopan tilastojärjestelmän uusi strategia ohjaa kehitystä kohti asiakaslähtöistä, tehokasta ja teknologisesti modernia tilastointia.

Julkisen talouden säästöt tuovat haasteita, mutta avaavat myös uusia mahdollisuuksia tiedon tuottajille. Rekisterit, yksityisen sektorin aineistot ja tekoäly tarjoavat välineitä aivan uuteen ja ajantasaisempaan tilastotuotantoon. Vastuullisesti hyödynnettävä tekoäly ja menetelmät auttavat tuotannon tehostamisessa.

Muuttuva maailma heijastuu tilastojen sisältöihin. Uusi tietotarjonta perustuu paljolti Euroopan tilastoasetuksien uusiin vaatimuksiin. Lähivuosina tilastot kertovat entistä paremmin esimerkiksi kansantaloudesta, väestön kehityksestä, kotitalouksien kulutuksesta ja varallisuudesta, työmarkkinoista ja ympäristön tilasta.

Tilastokeskus toteuttaa parasta aikaa muutosohjelmaa, jonka myötä kaikki tieto- ja palvelutuotantomme perustuu rakenteilla oleviin yhteisiin tietovarantoihin. Muutoksen myötä kyky tuottaa uusia tilastoja ja tutkimusaineistoja paranee, kun tietoaaineistot on hyvin järjestelty ja helpommin yhdisteltävissä.

Tilastot syntyvät laajan yhteistyön tuloksena. Suomessa virallisia tilastoja tuottaa Tilastokeskuksen lisäksi 11 muuta organisaatiota. Yhteistyön avulla varmistetaan, että tilastot palvelevat yhteiskunnan erilaisia tietotarpeita kattavasti ja luotettavasti.

Tämä tilasto-ohjelma näyttää, miten suomalainen tilastotuotanto uudistuu ja vastaa yhteiskunnan tietotarpeisiin myös tiukkoina aikoina. Toivomme, että ohjelma tarjoaa sinulle kiinnostavan näkymän tilastojen tulevaisuuteen.

Markus Sovala
pääjohtaja

Mari Ylä-Jarkko
ylijohtaja

Sisällys

Tiedosta tulevaisuus	1
1 Tilastotuotanto muutoksessa	5
2. Talous ja globalisaatio	9
3. Innovaatiot ja digitalisaatio	16
4. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus	19
5. Kestävä kehitys ja ympäristö	28
6. Alueiden elinvoima	34
7. Uudet tietolähteet ja menetelmät	37
8. Viestintä ja tiedon käytön edistäminen	43
9. Tietoekosysteemi ja kumppanuudet	46
10. Liitteet	49

1

Tilastotuotanto muutoksessa

1 Tilastotuotanto muutoksessa

Tilasto-ohjelma kokoaa yhteen Suomen tilastotuotannon vuoden 2026 muutokset ja pitkän aikavälin kehittämistoimet. Tavoitteena on varmistaa, että tilastot pysyvät luotettavina, vaikuttavina ja helposti hyödynnettävinä myös tulevaisuudessa.

Kesällä 2025 julkaistu Euroopan tilastojärjestelmän strategia ohjaa tilastotuotantoa kohti asiakaslähtöisyyttä, tehokkuutta ja teknologista uudistumista. Tiedonkeruuta vähennetään hyödyntämällä entistä enemmän hallinnon ja yritysten aineistoja sekä yhdistämällä yksikkötason tietoja. Samalla parannetaan tilastojen jakelua ja löydettävyyttä uusien teknologioiden ja tekoälyn avulla.

Valtionhallinnon säästöt edellyttävät tilastotuotannon tehostamista. Lakkautuksia pyritään välttämään kehittämällä prosesseja, uudistamalla toimintatapoja ja hakemalla lisärahoitusta. Tavoitteena on turvata asiakkaita palveleva tilastotuotanto ja sen jatkuva kehittäminen. Tilastojen käyttöä edistetään aktiivisella viestinnällä ja tiiviillä yhteistyöllä kotimaisten ja kansainvälisten tietotoimijoiden kanssa.

Vuosien 2024–2028 kehittämisen painopisteitä ovat kansantalous, ympäristö, väestö ja hyvinvointi. Kansantalouden tilinpidossa ja maksutaseessa tapahtuu merkittäviä muutoksia kansainvälisten uudistusten ja lähdeaineistojen kehittämisen myötä. Ympäristötilastot vahvistuvat ilmastotoimien ja luontokadon seurannan tueksi. Väestötilastoja kehitetään erityisesti maahanmuuttoa koskevan tiedon parantamiseksi. Hyvinvoinnin mittaamiseen panostetaan, sillä huoli eriarvoistumisesta kasvaa.

Tilastoinnin tarkkuus ja ajantasaisuus paranevat, kun käyttöön otetaan uusi toimialaluokitus TOL 2025. Luokitus huomioi digitalisaation synnyttämän uuden taloudellisen toiminnan, globalisaation vaikutukset sekä ympäristöarvoihin liittyvät tietotarpeet. Yritysrekisteri otti luokituksen käyttöön jo vuonna 2025, mikä mahdollistaa sen laajemman käyttöönoton tilastoissa ja palveluissa.

YK hyväksyi keväällä 2025 uuden kansantalouden tilinpidon käsikirjan, ja EU päivittää parhaillaan EU:n kansantalouden tilinpidon asetusta (ESA¹). Komission esitystä odotetaan vuoden 2026 loppuun mennessä, ja Suomessa valmistelut ovat käynnissä. Uudistus parantaa tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta ja vertailukelpoisuutta erityisesti globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen osalta. Ensimmäiset muutokset näkyvät keväällä 2026, kun kolme tilastoa yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi.

Yritystilastoja uudistetaan hyödyntämällä mikrodatalinkkausta (MDL²), joka yhdistää yksikötason tietoja ilman uutta tiedonkeruuta. Näin voidaan analysoida esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden riippuvuuksia, konsernisuhteita ja ulkomaankaupan rakenteita – sekä tavaroiden että palveluiden osalta. Yritysten tiedonantorasite vähenee myös merkittävästi, kun Tulli ottaa käyttöön muiden jäsenmaiden keräämät vientitiedot tavaroiden EU-tuonnin tilastoinnissa tilastovuodesta 2026 lähtien.

Sosiaalitilastojen puiteasetus ja tuleva väestötilastojen kehysasetus ohjaavat tietosisältöjen uudistamista ja EU-maiden tietojen yhdenmukaistamista. Vuonna 2026 työvoimatutkimus tuo uutta tietoa perheen ja työn yhteensovittamisesta sekä alustatyöstä. Elinolotilasto julkaisee terveystietoja ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen. Väestöennusteen osalta selvitetään päivitysmahdollisuuksia nykyistä tiheämmällä syklillä. Lisäksi tuotetaan kokeellisia tilastoja, kuten kuukausittaiset palkkatiedot tulorekisteristä ja ensimmäiset tiedot veloista ja lainanhoitomenoista positiivisen luottotietorekisterin pohjalta.

Ympäristötilastointia laajennetaan kattamaan ympäristötuet, metsätilinpito ja ekosysteemitilinpito. Ympäristötukien julkaisu aloitettiin säännöllisesti vuodesta 2023, metsätilinpito vuodesta 2025 ja ekosysteemitilinpidon tuotanto aloitetaan vuonna 2026. Työtä tehdään yhteistyössä Tilastokeskuksen, Luken ja Syken kanssa. Pariisin ilmastopöytäkirjan mukainen raportti julkaistaan 2026, kuvaten ilmastopolitiikkatoimia, kasvihuonekaasujen päästötrendejä ja kehityssuunnitelmia sekä ilmastomuutoksen vaikutuksia.

Energiatilastoinnissa keskitytään vuosina 2026–2028 uusiutuvan energian tuotannon ja käytön seurantaan sekä uuden teknologian käyttöönottoon. Vuonna 2026 julkaistaan kokeellinen tilasto kotitalouksien sähkönkäytöstä ja tarkempaa tietoa eri liikennemuotojen energiankäytöstä.

1 ESA, European System of Accounts

2 MDL, [Micro Data Linking](#)

Yhtenäiset tekniset ratkaisut mahdollistavat laajojen rekisteriaineistojen ja rajapintojen hyödyntämisen tilastotuotannossa. Ajantasaiset rekisterit, kuten tulorekisteri ja positiivinen luottotietorekisteri, nopeuttavat tiedontuotantoa. Suuret odotukset kohdistuvat PRH:n koordinoimaan Yritysten digitalous -yhteistyöhön, joka mahdollistaa taloustietojen siirron suoraan yritysten järjestelmistä. Myös yksityisen sektorin aineistojen käyttö kasvaa, ja EU:n päivitetty tilastoasetus (EU 223/2009) parantaa tilastoviranomaisten pääsyä uusiin aineistoihin.

Tilastotuotannossa otetaan käyttöön koneoppimista erityisesti manuaalista työtä vaativissa vaiheissa, kuten aineistojen luokittelussa, virheiden havaitsemisessa ja suurten tietomassojen yhdistämisessä. Työssä noudatetaan vastuullisen tekoälyn periaatteita: selitettävyys, läpinäkyvyys ja toistettavuus.

Tilastojen ymmärtäminen on keskeinen kansalaistaito. Tiedon hyödyntämistä tuetaan kehittämällä jakelua ja viestintää. Useat tilastoviranomaiset kehittävät verkkopalvelujaan, jotta tilastot olisivat entistä helpommin käytettävissä. Tilastokeskus panostaa palveluiden kehittämiseen ja standardointiin sekä tietovarantojen rakentamiseen ja hyödyntämiseen tilastojen, tutkimusaineistojen ja palveluiden tuotannossa.

Tilasto-ohjelma sisältää Tilastokeskuksen tuottamat tilastot ja palvelut sekä muiden tilastontuottajien eli Tullin, Luonnonvarakeskuksen (Luke), Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL), Maahanmuuttoviraston, Työterveyslaitoksen (TTL), Eläketurvakeskuksen (ETK), Ilmatieteen laitoksen, Kansaneläkelaitoksen (Kela), Maanmittauslaitoksen, Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ja KEHA-keskuksen Euroopan tilasto-ohjelmaan kuuluvat tilastot ja Suomen viralliset tilastot (SVT) sekä niiden kehittämisen.

Seuraavissa luvuissa esitellään merkittävät uudistukset aihealueittain sekä pidemmän aikavälin kehittämistavoitteet. Tarkemmat tiedot julkaistavista tilastoista, tiedonkeruista ja palveluista löytyvät liitteistä.

2 Talous ja globalisaatio

2. Talous ja globalisaatio

Talouden rakenteet ovat jatkuvassa muutoksessa globaalisti ja kansallisesti. Taloudelliset innovaatiot sekä uudenlainen liiketoiminta haastavat tilastojen sisältöä ja laadintaa. Muuttuviin tietotarpeisiin vastataan tarjoamalla monipuolisempaa tietoa tuotannon, yritystoiminnan ja kulutuksen kehityksestä. Talous ja globalisaatio -tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: kansantalous, yritykset, hinnat ja kulutus sekä asuminen ja rakentaminen.

[Kansantalouden](#) tilastot sisältävät lukuisia koko taloutta kuvaavia makrotaloustilastoja, joista keskeisimmät ovat kansantalouden tilinpito ja maksutase. Kansantalouden tilipito kuvaa kansantalouden rakennetta ja siinä tapahtuvia muutoksia. Tunnetuin kansantalouden tilinpidon tunnusluku on bruttokansantuote. Maksutase kuvaa kansantalouden ja muun maailman välisiä kytköksiä reaalityalouden ja rahoituksen näkökulmista.

YK hyväksyi keväällä 2025 uuden kansantalouden tilinpitoa ohjaavan käsikirjan. Uudistusten avulla parannetaan tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta sekä kansainvälistä vertailukelpoisuutta globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestäväen kehityksen osalta.

Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tilastointia uudistetaan parhaillaan. YK hyväksyi keväällä 2025 uuden tilastotuotantoa ohjaavan käsikirjan (SNA³) ja IMF julkisti uuden maksutasemanuaalin (BPM⁷⁴). Uudistusten avulla parannetaan tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta sekä kansainvälistä vertailukelpoisuutta globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestäväen kehityksen osalta. Euroopassa kehittämisen painopiste on jo siirtynyt YK:n käsikirjan uudistamisen rinnalla EU:n kansantalouden tilinpito (ESA) -asetuksen päivitykseen. EU-komission odotetaan antavan esityksensä uudistetusta asetuksesta vuoden 2026 loppuun mennessä. Päivitetyt asetuksen ennakoidaan astuvan voimaan EU-maissa vuonna 2030. Uudistuksen yhteydessä kansantalouden tilinpidon aikasarjat tarkistetaan vastaamaan uusia asetuksessa määriteltyjä menetelmiä.

3 SNA, System of National Accounts

4 BPM7, Balance of Payments and International Investments Position Manual

Euroopan keskuspankki (EKP) tulee tämän lisäksi uudistamaan euroalueen makrotaloustilastojen raportointia, mikä vaikuttaa erityisesti maksutaseeseen ja rahoitustilinpitoon. EKP:n suuntaviivojen päivitys velvoittaa tuottamaan uusia tietoja, jotka täydentävät ja osin ylittävät ESA- ja maksutaseasetuksen vaatimukset. Päivitys etenee rinnakkain ESA-uudistuksen kanssa. EKP ottaa ESA-uudistuksen vaikutukset huomioon omissa suuntaviivoissaan, ja päivitykset tehdään niin, että ne tukevat ESA:n mukaisia tilastointikäytäntöjä.

Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmä uudistetaan kokonaisuudessaan, jotta sen avulla pystytään tuottamaan asetusuudistuksen edellyttämät tilastot. Tietojärjestelmäuudistus on mittava ja kestää useamman vuoden. Sen laatutavoitteena on kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojen sisäinen yhtenevyys. Tietojärjestelmän suunnittelussa huomioidaan samanaikaisesti käynnissä olevat useat uudistukset, jotka muuttavat kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen lähdeaineistoja (esim. yritystietoihin vaikuttava Yrityksen digitalous -työ sekä pankkien tiedonkeruusiin vaikuttava Pankkien yhtenäinen raportointikehikko (IReF⁵)). Samassa uudistetaan kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen julkistuskokonaisuutta, jonka ensimmäisenä toimenä yhdistetään kolme tilastoa vuodesta 2026 alkaen. Yhdistämisellä tavoitellaan selkeämpää julkistuskokonaisuutta asiakkaille sekä aiempaa suoraviivaisempaa ja tehokkaampaa tuotantoprosessia.

Kansantaloutta kuvaavia tilastoja käytetään EU:ssa myös hallinnollisten arviointien pohjana. Arvioinneissa hyödynnetään EU-jäsenmaksuihin vaikuttavia bruttokansantuloa ja arvonlisäverotietoja sekä vakaus- ja kasvusopimuksen seuraamisessa käytettyjä julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkatietoja. Talouspoliittisen eurooppalaisen ohjausjakson (European Semester) seurantaan tullaan tukemaan tuottamalla aiempaa laajempia tietoja julkisyhteisöjen alijäämästä ja velasta sekä seuraamalla mitä uusia vaateita EU:n uudet finanssipoliittiset säännöt (EGR⁶) tuovat julkisen talouden tilastoinnille. Uudet finanssipoliittiset säännöt toivat vuonna 2025 jäsenmaille mahdollisuuden soveltaa kansallista poikkeuslauseketta kasvaneisiin puolustusmenoihin liittyen. Tämä toi mukanaan uusia velvoitteita raportoida myös puolustusmenoista. Lisäksi Suomen finanssipoliittista lakia päivitetään parhaillaan.

5 IReF, Integrated Reporting Framework

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/evolution-eu-economic-governance/new-economic-governance-framework_en

[Yritystilastot](#) kuvaavat monipuolisesti yritysten rakennetta, toimintaa ja taloutta. Tilastojen kehittämisessä on vastattu viime vuosina EU:n yritystilastoasetuksen (EBS⁷) tavoitteisiin: palvelualojen tilastoinnin kehittämiseen, tilastojen ajantasaisuuden parantamiseen ja tiedonantajarasitteen vähentämiseen. Uudistusten valmistuttua pääpaino siirtyy nyt vahvemmin olemassa olevan tiedon tehokkaaseen hyödyntämiseen. Tietotarpeiden nopeiden muutosten vuoksi Eurostat on aloittanut EBS-asetuksen uudistuksen valmistelun vuoden 2025 aikana. Tavoitteena on erityisesti tilastoalueen relevanssin varmistaminen ja rasitteen vähentäminen sekä yrityksille että tilastoviranomaisille. Komission tavoitteena on saada asetuksen muutosehdotus valmiiksi vuoden 2028 puolivälissä.

Yritystilastojen kehittämisen keskiössä on yksikkötietojen yhdisteleminen uudella tavalla. Niin kutsuttu mikrodatalinkkaus tarjoaa keinoja yksikkötason tietojen uudelleen hyödyntämiseen yritystilastoissa ja myös eri aihealueiden välillä. Tämä on kustannustehokas tapa tuottaa uutta tietoa ilman uutta tiedonkeruuta. Kehitystyö jatkuu, ja samoin yhteistyö uuden tiedon tuottamiseksi EU-tasolla. Esimerkkeinä tästä ovat yhteisprojektit, joissa kehitetään yhdessä useiden EU-maiden kanssa harmonisoituja tietokantoja sekä jaettua ohjelmakoodia. Näitä ratkaisuja hyödyntämällä analysoidaan esimerkiksi maiden riippuvuuksia kriittisistä raaka-aineista, yritysten konsernisuhteita tai ulkomaankaupan rakenteita, huomioiden sekä tavaroiden että palveluiden ulkomaankauppa.

Ensimmäiset yritystilastot siirtyvät käyttämään uutta toimialaluokitusta TOL 2025 vuoden 2026 julkistuksissa.

Toimialaluokitus uudistuu, ja ensimmäiset yritystilastot, teollisuustuotantotilasto, palveluiden hyödyketilasto ja yritystukitilasto, siirtyvät käyttämään uusia toimiala- ja tuoteluokituksia vuoden 2026 julkistuksissa. Monen vuosittain julkaistavan yritystilaston julkistuksessa on pidempi viive luokitusuudistuksen käyttöönoton vuoksi: yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, alueellinen yritystoimintatilasto sekä ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa julkaistaan ensimmäisen kerran uudella luokituksella vuoden 2027 alussa.

7 EBS, European Business Statistics

Myös suhdannetilastojen julkaisuaikatauluja tarkistetaan resurssivähennysten vuoksi. Palvelualojen liikevaihtokuvaajan julkaiseminen nopeutuu vuoden 2026 alusta noin neljällä päivällä. Palvelujen tuottajahintaindeksien julkistusviive taas kasvaa kahdella päivällä ja teollisuuden liikevaihtokuvaajan seitsemällä päivällä.

Yritystilastojen julkaisukokonaisuuteen kuuluu myös muutamia kokeellisia tilastoja kuten esimerkiksi arvonlisäpohjainen ulkomaankauppa ja yrityskaupat. Nämä täydentävät virallisten tilastojen antamaa kuvaa yritystoiminnasta. Näille tilastoille etsitään parhaillaan rahoitusta, jotta niiden julkaisua pystytään jatkamaan myös tulevaisuudessa.

Tavaroiden ulkomaankauppaa kuvaavien tilastojen kokonaisuutta uudistetaan merkittävästi EU-tasolla. Yksi keskeinen kehittämisaikana on tilastojen tiedonkeruu. Tavoitteena on, että kaikki jäsenmaat keräävät EU-sisäkaupan tavaroiden vientitiedot, mutta sisäkaupan tuontitiedot konstruoidaan jäsenmaissa muiden maiden keräämistä vientitiedoista. EU-maiden välinen vientitietojen vaihto käynnistyi tilastovuodesta 2022 lähtien. Muiden jäsenmaiden lähettämien vientitietojen laatua on tutkittu Tullissa huolellisesti. EU-sisäkaupan tilastojen tavaratuonnin tiedonsaanti on laajentunut, kun muiden jäsenmaiden koko vientidata on käytettävissä tuontitilaston laadinnassa.

Tulli ottaa käyttöön muiden jäsenmaiden keräämät vientitiedot tavaroiden EU-tuonnin tilastoinnissa tilastovuodesta 2026 lähtien.

Tulli ottaa käyttöön muiden jäsenmaiden keräämät vientitiedot tavaroiden EU-tuonnin tilastoinnissa tilastovuodesta 2026 lähtien. Muiden jäsenmaiden keräämät vientitiedot korvaavat kokonaan suomalaisilta tuontiyrityksiltä kerätyt tiedot. Tilastovuodesta 2026 alkaen EU-sisäkaupan tiedonantovelvollisuus koskee ainoastaan EU-vientiä, mikä alentaa yritysten hallinnollista rasitetta merkittävästi. Menetelmämuutoksella on vaikutuksia yksittäisiin tuontitietojen muuttujiin eri luokituksissa, mutta tuontitietojen kokonaistaso on linjassa edellisen menetelmän tuottamien tietojen kanssa. EU:n ulkopuolisten maiden tiedonkeruuseen ei tule muutoksia, vaan pääasiallinen tietolähde on edelleen tullii-ilmoitusten tiedot.

[Hinnat ja kulutus](#) ovat osa talouden kokonaiskuvaa. Tilastojen avulla mitataan muun muassa hintojen kehitystä sekä kuluttajien luottamusta talouteen, kotitalouksien kulutusta ja kulutuksen rakennetta.

Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien Suomessa ostamien tavaroiden ja palveluiden hintakehitystä. Kuluttajahintaindeksiä käytetään yleisenä inflaation mittarina. Hintaindeksin kattavuutta ja laatua parannetaan uusien aineistojen ja uusien menetelmien avulla. Vuonna 2026 jatketaan kokeellisena tilastona väestöryhmittäisten inflaatiotietojen julkaisemista. Alueellisen kuluttajahintaindeksin laskenta lakkautetaan osana Tilastokeskuksen tuottavuustoimia. YK:n uudistettu yksityisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus eli COICOP⁸-luokitus otetaan käyttöön kuluttajahintaindeksissä perusvuoden vaihdon (2025=100) yhteydessä alkuvuonna 2026. Kansainvälinen hintavertailu -tilastossa tietoja julkaistaan uudistetun luokituksen mukaisesti ensimmäisen kerran vuonna 2026. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin perusvuosi vaihdetaan vuoden 2026 aikana.

[Vuonna 2026 julkaistaan kokeellisena tilastona väestöryhmittäisiä inflaatiotietoja.](#)

Kotitalouksien kulutusta kuvaavista tietolähteistä tärkein on noin viiden vuoden välein toteutettava kulutustutkimus. Kotitalouksien kulutus -tilastossa otettiin käyttöön uudistettu COICOP-luokitus vuonna 2024, ja aineisto on toiminut pohjana myös kansantalouden tilinpidon ja kuluttajahintaindeksin luokitusuudistuksille. Seuraava kulutustutkimus tehdään vuonna 2026 ja tietoja julkaistaan vuonna 2028.

[Asumisen ja rakentamisen tilastot](#) kuvaavat asuntojen ja rakennusten elinkaarta niiden rakentamisvaiheesta asuntokauppaan tai vuokrauskäyttöön sekä asuntojen ja rakennusten korjaamisen ja ylläpidon kustannuksia. Lisäksi tilastoissa on tietoa asunto- ja rakennuskannan rakenteesta sekä väestön asuinoloista.

Toimitilamarkkinaa koskeva tilastointi on kehittämisen painopisteenä tulevan uuden EU-asetuksen vuoksi, ja kehittämistyötä jatketaan vuoden 2026 aikana. Toimitilojen hintaindeksiä tuotetaan kokeellisena tilastona, ja kehittämistyössä keskitytään toimitiloja kuvaavien muiden indikaattoreiden, kuten toimitilojen vuokraindeksiin, kehittämiseen.

Tulevina vuosina panostetaan myös kansainvälisesti vertailukelpoisten asumisen hintaan liittyvien indeksien kehittämiseen. Työn alla on asuntojen ja omistusasumisen hintaindeksien kehittäminen sekä yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin tietopohjana olevan asuntojen vuokraindeksin laadun parantaminen. Omistusasumisen tilastoinnin menetelmiä, tietojen ajantasaisuutta sekä laatua parannetaan, sillä omistusasumisen tilastotiedot halutaan pidemmällä aikavälillä mukaan yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin. Osakeasuntojen ja kiinteistöjen hintaindekseihin sekä asuntojen vuokraindeksiin tehdään asetuksen mukaiset perusvuodenvaihdot. Tiedot 2025=100 indekseistä julkaistaan keväällä 2026. Asuntojen vuokraindeksin aineistopohja laajenee samassa yhteydessä. Myös rakennuskustannusindeksille tehdään asetuksen mukainen perusvuoden päivitys, ja tiedot 2025=100 indeksistä julkaistaan helmikuussa 2026.

Myös vihreän siirtymän tilastoinnin kehittäminen liittyy rakennus- ja asuntotilastoihin, joiden laatua parannetaan kehittämällä ilmastonmuutoksen seurannan kannalta relevanttia tietopohjaa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi rakennusten lämmitysjärjestelmätiedon laadun parantamista siten, että asumisen energiakulutustilasto voidaan tuottaa jatkossa rakennuskohtaisista tiedoista. Vuonna 2026 julkaistaan kokeellinen tilasto asuntokuntien sähkönkäytöstä. Sen sijaan kokeellista tilastoa asuntojen myynti- ja vuokrailmoitusmääristä ei tuoteta enää vuoden 2026 tietojen osalta.

Maanmittauslaitoksen tuottamassa kiinteistöjen kauppahintatilastossa pyritään parantamaan kauppahintarekisterin tietosisällön luotettavuutta ja laatua vuonna 2026.

3

Innovaatiot ja digitalisaatio

3. Innovaatiot ja digitalisaatio

Digitalisaatio on merkittävä yhteiskunnan toimintaa ja ihmisten elämää muovaava tekijä. Digitalisaation ohella tutkimus- ja kehittämistoiminnalla sekä innovaatioilla on keskeinen merkitys talouden kilpailukykyyn. Innovaatioita ja digitalisaatiota kuvaa kaikkiaan viisi tilastoa innovaatiotoiminnasta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä tieto- ja viestintätekniikan käytöstä.

Yritysten tietotekniikan käyttöä selvitetään vuosittain tietotekniikan käyttö yritysissä -tilastossa. Sen avulla saadaan kuvaa esimerkiksi digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisestä liiketoiminnassa. Tilastossa julkaistaan tulevana vuosina säännöllisesti tietoa mm. datan hyödyntämisestä ja tekoälyn käytöstä.

Väestön internetin käytön yleisyyttä ja käyttötarkoituksia kuvaa vuosittain julkaistava väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tilasto. Tilasto tarjoaa väestöryhmittäisiä tietoja muun muassa verkkomedioiden, sosiaalisen median, viranomaisten ja julkisen hallinnon verkkopalvelujen käytöstä sekä verkkokaupasta. Tilastossa julkaistaan tietoja myös internetin käytön ongelmista, tietoturvasta ja tietosuojasta.

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen avulla seurataan hallitusohjelman tavoitetta tutkimus- ja kehittämistoimintamenojen osuudesta bruttokansantuotteesta.

Digitalisaation etenemisen seuranta ja mittaamista kehitetään sekä EU:ssa että kansallisesti. Euroopan digitaalisen vuosikymmenen seurantaan julkaistaan indikaattoreita yritysten ja väestön tietotekniikan käyttöä koskevista tilastoista.

Vuosittain julkaistava tutkimus- ja kehittämistoimintatilasto kuvaa tutkimukseen ja tuote- ja prosessikehittämiseen käytettyjä resursseja. Tilaston avulla seurataan esimerkiksi hallitusohjelmassa asetettua tavoitetta tutkimus- ja kehittämistoimintamenojen osuudesta bruttokansantuotteesta. Laissa valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030 asetetaan tavoitteeksi, että valtuuksien ja määrärahojen määrä vuonna 2030 vastaa 1,2 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkisesta rahoituksesta saadaan tietoja vuosittain ilmestyvästä tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa -tilastosta. Se kuvaa valtion T&K-rahoitusta hallinnonaloittain, organisaatioittain ja yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan.

Joka toinen vuosi julkaistava innovaatiotoimintatilasto kuvaa yritysten innovaatiotoimintaa, sen yleisyyttä, luonteenpiirteitä ja potentiaalia, sekä yritysten toimintaympäristöön ja innovaatiotoimintaan läheisesti liittyviä tekijöitä ja teemoja. Vuoden 2026 keväällä julkaistaan tietoja yritysten innovaatiotoiminta 2022-2024 -tutkimuksesta. Lisäksi julkaistaan kokeellisena tilastona innovaatiotoiminnan tilinpäätösindikaattorit.

Muiden yritystilastojen tapaan tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja yritysten tietotekniikan käyttöä koskevia tilastoja julkaistaan uudella TOL 2025 -luokituksella ensimmäistä kertaa vuoden 2026 syksyllä.

4 Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus

4. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus

Yhteiskuntaan ja yhdenvertaisuuteen liittyviä ajankohtaisia aiheita ovat hyvinvointi, väestön ikärakenteen muutokset, työllisyystilanne sekä maahanmuutto. Yhteiskuntatilastojen kehittämisessä painotetaan tiedon katvealueiden täydentämistä sekä uusien sähköisten tiedonkeruumenetelmien käyttöönottoa. Tietojen kansainvälisen vertailtavuuden parantaminen auttaa hahmottamaan suomalaisen yhteiskunnan tilannetta. Yhteiskuntaa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: väestö ja yhteiskunta, oikeus ja vaalit, työ, palkat ja toimeentulo, koulutus, kulttuuri ja ajankäyttö sekä terveys ja sosiaaliturva.

[Väestö ja yhteiskunta](#) -tilastot sisältävät tietoja väestön muutoksesta ja rakenteesta sekä väestöennusteen. Väestötilastot kattavat tiedot syntyvyydestä, kuolleisuudesta, perheistä, muuttoliikkeestä ja kuolemansyistä. Näiden lisäksi tuotetaan tietoa sukupuolten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta.

Yhteiskuntatilastojen kehittämistä viitoittaa edelleen vuonna 2021 voimaan astunut sosiaalitalastojen puiteasetus (IESS⁹), jonka myötä tilastojen tietosisältöjä uudistetaan ja tietoja yhdenmukaistetaan EU-maissa aiempaa tarkemmalla tasolla. Asetus koskee mm. tulo- ja elinolotutkimusta, työvoimatutkimusta, aikuiskoulutustutkimusta ja kotitalouksien kulutustutkimusta.

[Väestötilastojen kehysasetus hyväksyttiin marraskuussa 2025. Väestöennusteen osalta selvitetään mahdollisuuksia ennusteen päivitykseen nykyistä useammin.](#)

Väestötilastojen kehysasetus (ESOP¹⁰) on hyväksytty marraskuussa 2025 Euroopan parlamentissa. Asetus määrittää pidemmän aikavälin kehittämisen raamit väestötilastoille ja EU:n väestö- ja asuntolaskentaan sisältyville tilastoille. Euroopan tilastojen tarkempi tietosisältö määritellään täytäntöönpanoasetuksessa, joka valmistellaan vuoden 2026 aikana.

9 IESS, Integrated European Social Statistics

10 ESOP, European Statistics on Population

Väestöennusteen osalta pohditaan tarvetta ja mahdollisuuksia ennusteen päivytymiseen nykyistä tiheämmällä syklillä.

Myös maahanmuuttoa kuvaavaa tilastointia kehitetään sekä Tilastokeskuksessa että Maahanmuuttovirastossa vastaamaan lisääntyviä tietotarpeita. Vuonna 2026 maahanmuuttoa koskevia väestötietoja täydennetään oleskelulupa-aineistoista saatavilla tiedoilla.

Maahanmuuttoviraston raportointi- ja tilastointijärjestelmän uudistamisprojekti on ollut käynnissä jo useamman vuoden ajan (2020–2025). Tavoitteena on vuoden 2026 aikana siirtää Euroopan tilastojärjestelmään kuuluvien Maahanmuuttoviraston tuottamien tilastojen tuotanto käyttämään uuden tietovarannon tietolähteitä. Muutos liittyy tietovarannon alustan tekniseen päivittämiseen eikä se vaikuta julkaistavien tilastojen sisältöihin.

Kuolemansyiden tilastoinnissa otetaan käyttöön Maailman terveysjärjestön (WHO) uusi tautiluokitus. Tautiluokitusjärjestelmän (ICD-11:n¹¹) käyttöönoton valmistelu aloitettiin Suomessa vuonna 2023, ja käyttöönotto tapahtuu tämän hetken suunnitelman mukaan vuodesta 2028 alkaen. Lisäksi tavoitellaan kuolemansyytilaston julkaisemisen nopeuttamista pidemmällä aikavälillä. Tämä edellyttää kuitenkin kuolemansyytödistusten digitalisointia.

Sukupuolten tasa-arvoa kuvataan useiden tilastojen avulla, ja työn alla on myös yhdenvertaisuuden tilastoinnin edistäminen. Sekä tasa-arvo- että maahanmuuttotilastoinnin julkaisemista uudistetaan. Uudistuksen tavoitteena on laajentaa verkossa julkaistavien tietojen sisältöä uusilla teemasivuilla.

[Oikeus ja vaalit](#) -tilastot kuvaavat velkajärjestelyjen, konkurssien ja ulosottojen kehitystä sekä rikollisuuden ja pakkokeinojen muutoksia. Vaalitilastojen avulla kuvataan sekä vaalien ehdokkaita että äänestäjiä.

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilaston sisältö laajenee lähdeaineiston uudistuksen myötä.

Myös oikeustilastojen tuottamiseen ja raportointiin sisältyy enenevässä määrin kansainvälisiä velvoitteita lähinnä direktiivien muodossa. Nämä tilastot kuvaavat muun muassa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, ihmiskauppaa, laitonta maahantuloa tai korruptiota.

11 ICD, International Classification of Diseases

Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset -tilaston tuotanto uudistuu kokonaisuudessaan, kun sen pääasiallisena lähteenä käytettävä järjestelmä korvataan uudella tuomioistuinten ja syyttäjälaitoksen tietojärjestelmällä (AIPA¹²). Uudesta järjestelmästä saatavat aineistot tehostavat tietojen käsittelyä rikosprosessissa ja parantavat tiedon laatua. Uudet aineistot mahdollistavat jatkossa myös rikosten uhrien tietojen tilastollisen tarkastelun, mikä on tilastoinnin näkökulmasta merkittävä kehitysaskel. Tämä laajentaa tilaston tietosisältöä ja tukee entistä kokonaisvaltaisempaa rikollisuuden sekä oikeusprosessien seuranta- ja analyysityötä.

Tilastokeskus tuottaa kaikista valtakunnallisista vaaleista viralliset tilastot. Tilastotietoja julkaistaan esimerkiksi ehdokkaista, valituista, äänioikeutetuista, äänestäneistä sekä puolueiden kannatuksesta. Tilastoja esitetään aiempaa enemmän aikasarjoina. Sähköisen äänioikeusrekisterin käytön odotetaan tulevina vuosina laajenevan, ja tämä tulee mahdollistamaan äänestyskäyttämisen laajemman analysoinnin.

[Työ-, palkat- ja toimeentulotilastoissa](#) tuotetaan tietoja työmarkkinoiden tilanteesta kuten työllisyydestä, työttömyydestä ja avoimista työpaikoista. Lisäksi tilastoidaan työoloja, työtaisteluita ja työvoimakustannuksia. Väestön toimeentuloa kuvataan useiden palkka- ja tulotilastojen avulla. Väestön toiminnan ja toimeentulon kokonaiskuva täydentävät tilastot veloista ja varallisuudesta sekä elinoloista. Kelan toimeentuloturvaetuuksien (esim. työmarkkinatuki, perustoimeentulotuki, vanhempainpäiväraha ja opintotuki) tilastot täydentävät tietoja väestön toimeentulosta. Tulojen jakautumista väestöryhmittäin kuvataan kattavasti tulonjakotilastossa.

[Työvoimatutkimuksessa julkaistaan vuonna 2026 uutta tietoa perheen ja työn yhteensovittamisesta sekä kerätään tietoja digitaalisten alustojen kautta tehtävästä työstä.](#)

Työvoimatutkimus kuvaa väestön osallistumista työmarkkinoille. Tutkimuksen tiedot kerätään kuukausittain otostutkimuksella. Vuoden 2026 aikana julkaistaan uutta tietoa perheen ja työn yhteensovittamisesta sekä kerätään tietoja digitaalisten alustojen kautta tehtävästä työstä. Vuonna 2026 aloitetaan myös vuoden 2028 työolotutkimuksen suunnittelu rahoitushakuineen.

12 AIPA, Oikeusministeriön asettama Aineistopankkihanke

Työllisyyden kehittymistä ja työelämän muutoksia voi seurata työvoima- ja työolotutkimusten sekä työssäkäyntitilaston lisäksi KEHA-keskuksen julkaiseman työnvälitystilaston avulla, joka perustuu työvoimaviranomaisten käyttämän asiakasrekisterin tietoihin.

Työnvälitystilaston lähdejärjestelmien uudistus jatkui vielä vuonna 2025, mikä tietää yhä muutoksia tilastoinnin sisältöön. Lisäksi työvoimapalveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alussa aiheutti muutoksia tilaston käyttöön ja esimerkiksi alueluokitteluihin. Vuoden 2025 lopussa aloitetaan Työnvälitystilastojärjestelmän uudistamisprojekti, jossa siirretään tilaston tuotanto osaksi KEHA-keskuksen järjestelmiä ja tavoitellaan säästöjä tilastojen tuotantoon. Uudistamisprojektissa on tavoitteena myös tilastojen käytettävyyden parantaminen sekä tietosisältöjen uudistaminen.

Työelämä-aihealueen tilastointia kehitetään edelleen hyödyntämällä uusia tietoaaineistoja, kuten tulorekisterin palkka-, eläketulo- ja etuustietoja. Uusien aineistojen pohjalta jatketaan kokeellisena tilastona kuukausittaisen tulorekisterin palkat ja palkkiot -tilaston tuottamista. Kokeellisena tilastona tuotetun väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilaston tietosisältö siirretään osaksi työssäkäyntitilaston julkistuksia vuoden 2026 aikana.

Vuonna 2026 julkistetaan neljän vuoden välein tehtävän työvoimakustannustutkimuksen tuoreimmat tiedot tilastovuodelta 2024.

Tulorekisterin tietojen avulla kehitetään edelleen pienten yritysten palkka- ja työvoimakustannustietoja koskevaa tilastointia, joka tulee lakisääteiseksi¹³ vuoden 2026 alusta. Vuonna 2026 julkistetaan myös neljän vuoden välein tehtävän työvoimakustannustutkimuksen tuoreimmat tiedot tilastovuodelta 2024.

Toimialatietoja tuottavissa työmarkkina- ja palkkatilastoissa siirrytään vuodesta 2026 alkaen tuottamaan tietoja uuden toimialaluokituksen mukaisesti. Lisäksi tiedontuotannossa huomioidaan valtion aluehallinnon uudistuksen aiheuttamat muutokset.

¹³ LMB, Labour Market statistics on Businesses

Elinolotilastossa julkaistaan vuonna 2026 vuosittaisten tietojen lisäksi tietoja terveydestä, josta on viimeksi julkaistu tietoja kolme vuotta aiemmin. Tiedot pohjautuvat EU-SILC¹⁴-tutkimukseen. Lisäksi vuonna 2026 kerätään kolmen vuoden välein tuotettavia tietoja työmarkkinoista ja asumisesta sekä kuuden vuoden välein tuotettavia tietoja ylivelkaantumisesta, kulutuksesta ja varallisuudesta. Vuonna 2026 kerätään ja tuotetaan tietoja myös vuonna 2027 julkaistavaa kotitalouksien varallisuus -tilastoa varten. Vuoden 2026 syksyllä julkaistaan positiiviseen luottotietorekisteriin pohjautuen kokeellisena tilastona tietoa henkilöiden veloista ja lainanhoitomenoista kuukausittain. Perinnöt ja lahjat -kokeellisen tilaston julkistustiheyttä harvennetaan eikä tilastoa julkaista vuonna 2026.

**Syksyllä 2026 julkaistaan uutta tietoa henkilöiden
veloista ja lainanhoitomenoista kuukausittain positiivisen
luottotietorekisterin pohjalta.**

Kela on keskeinen sosiaaliturvan toimeenpanija Suomessa. Sosiaaliturvalla tasataan perheiden ja yksilöiden välisiä tuloeroja ja taataan kaikille riittävä toimeentulo. Tilastotietoja sosiaaliturvasta julkaistaan Kelan [Tietotarjottimessa](#), johon lisätään myös jatkuvasti avoimen datan sisältöä.

Myös Kelan tilastojulkaisuja uudistetaan parasta aikaa: Vuoden 2025 aikana kaikki kymmenen aihekohtaista SVT-tilastojulkaisua uudistettiin verkkomuotoon. Näin parannettiin julkistusten käytettävyyttä ja saavutettavuutta. Lisäksi automatiikan hyödyntäminen nopeuttaa tilastojen julkaisemista tulevana vuosina.

Eläketurvakeskus (ETK) tuottaa tilastotietoja Suomen eläkkeensaajista ja työeläkkeensaajista sekä työeläkevakuutetuista ja kokonaiseläkemenosta. Tilastojen tuotanto pohjautuu Suomen työeläkejärjestelmän rekistereihin ja Kelan eläkerekistereihin. Tiedot julkaistaan myös avoimena datana Eläketurvakeskuksen tilastotietokannassa, jossa on yksityiskohtaisempaa tietoa ja pitkät aikasarjat. Vuoden 2026 aikana aloitetaan nykyisten pdf-muotoisten tilastojulkaisujen muuttaminen verkkojulkaisuiksi.

14 EU Statistics on Income and Living Conditions

[Koulutustilastoissa](#) julkaistaan tietoja varhaiskasvatuksesta, oppilaitoksista, koulutuksesta, väestön koulutusrakenteesta ja opiskelijavirroista. Koulutustilastoissa on siirrytty käyttämään yhä kattavammin opetushallinnon uusia tietovarantoja. Näin on pyritty vähentämään tiedonantorasitetta, nopeuttamaan tilastojen julkaisemista sekä monipuolistamaan tilastotuotantoa.

Tutkintorekisterin kattavuutta parannetaan etsimällä ratkaisuja ulkomailla suoritettujen tutkintotietojen täydentämiseksi. Oppimisen tuen tilasto uudistuu muuttuneen lainsäädännön myötä vuosina 2025–2026. Yritysten henkilöstökoulutus -tilasto (CVTS) tuotetaan viiden vuoden välein, seuraavan kerran tilastovuodelta 2025. Kuuden vuoden välein toteutettavan aikuiskoulutukseen osallistuminen -tilaston tiedonkeruu on seuraavan kerran vuonna 2028. Vapaasta sivistystyöstä tuotetaan tilastotietoa kahden vuoden tauon jälkeen vuodesta 2025 alkaen.

Yhteiskuntatilastoihin kuuluvat myös [kulttuuria ja ajankäyttöä](#) kuvaavat tilastot. Aihealueen tilastoista joukkoviestintätilasto ja vapaa-ajan osallistumisen tilasto lakkautettiin vuodesta 2025 alkaen. Kulttuuritilasto julkaistaan aiempaa suppeammalla tietosisällöllä. Uutena tietosisältönä kulttuuritilastossa julkaistaan tiedot taiteen perusopetuksesta tilastovuodesta 2025 alkaen.

Suomalaisten ajankäytön rakennetta kymmenen vuoden välein selvittävän ajankäyttötutkimuksen seuraava tiedonkeruujankoha osuu noin vuoteen 2032.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tuottaa tilastoja [sosiaali- ja terveydenhuollon](#) eri aihealueilta päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi. THL:ssä tehdään lähivuosina kehittämistyötä kansallisen sote- ja hyte¹⁵-tietovarannon kehittämiseksi. Tietovaranto palvelee laajasti sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietojen toisiokäyttöä. Lisäksi kehitetään tiedonkeruun ja raportoinnin työkaluja, joita otetaan käyttöön asteittain. Keväällä 2026 käyttöön otettava thl.fi-verkkopalvelu kerää erilaiset tilastot ja seurannat yhtenäisemmäksi ilmiölähtöiseksi Data ja tilastot -osioksi.

Vuoden 2027 loppuun mennessä erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn tiedonkeruussa vakiinnutetaan uusi tiedonkeruutapa, joka nopeuttaa tiedon keräämistä ja julkaisemista sekä parantaa tietojen laatua. Hoitoon pääsytietoja koskevia tilastoja julkaistaan jatkossa alkuvuodesta ja ne kertovat edeltävästä tilastovuodesta kokonaisuutena. Kuukausikohtaiset hoitoon pääsytiedot

¹⁵ Kansallinen hyvinvoinnin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietovaranto

löytyvät tiivistelmistä ja tietokuutioista, joiden lisäksi tilastosivulle tullaan nostamaan uusia kuvioita keskeisimmistä tiedoista.

Sote-palvelujen talous-, henkilöstö- ja toimintatietojen (TAHTO) rekisterikehityksessä selvitetään muun muassa sote-henkilöstötilaston julkaisemisen nopeuttamisen mahdollisuuksia yhteistyössä muiden virastojen kanssa sekä kehitetään sote-palvelujen yksikkökustannusten tilastointia.

THL:n vastuulla olevaa sote-tilastointia uudistetaan asteittain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain mukaiseksi. Laissa on velvoite yhteensovittaa tilasto- ja rekisteritietojen tietorakenteet Kanta-palvelujen asiakas- ja potilastietojen tietorakenteiden kanssa siten, että THL:n tarvitsemat säännölliset tiedonkeruut voidaan toteuttaa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden avulla vuoden 2029 loppuun mennessä.

**THL julkaisee uusia tietoja sosiaalihuollon asiakkaista
tilastopilottina vuoden 2026 aikana.**

Tämä velvoite muuttaa useiden tilastojen tiedonkeruuta ja parantaa samalla ajantasaisuutta sekä tilastoinnin kattavuutta. Nopeimmin muutos näkyy sosiaalihuollon tilastoissa. Sosiaalihuollon seurantarekisteri mahdollistaa sosiaalihuoltoa koskevien tilastojen kokonaisuudistuksen tulevina vuosina. Uusia tietoja mm. sosiaalihuollon asiakkaista julkaistaan tilastopilotteina vuoden 2026 aikana. Lisäksi perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn tilastoinnissa ja hedelmöityshoitorekisterin uudistuksessa jatketaan vuoden 2026 aikana Kanta-palveluista saatavien tietojen hyödyntämistä. Myöhemmin tilastointiin saadaan uusia tietoja muilta ilmiöalueilta, kun THL:n tiedonsaantioikeus laajenee muun muassa valmiuden ja varautumisen tilannekuvatietoihin, terveydenhuollon laite- ja tarviketietoihin sekä ensihoitoa ja sosiaalipäivystystä koskeviin hätäkeskustietoihin.

Työterveyslaitoksen (TTL) ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt -tilasto sisältää poikkeuksellisesti kahtena peräkkäisenä julkaisuvuotena kahden uuden aineistovuoden tiedot. Vuosijulkaisua on tarkoitus uudistaa vuonna 2026, jolloin päivitetään muun muassa julkaisun esitystapaa. Tiedot Suomen vahvistetuista ammattitautitapauksista toimitetaan Eurostatille sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Säännöllisesti julkaistavien yhteiskuntatilastojen antamaa kuvaa yhteiskunnasta laajennetaan vuonna 2026 myös useiden tilaustutkimusten avulla.

Inflaatio-odotukset ja kulutuspäätökset -tutkimuksella tutkitaan kotitalouksien kulutuspäätöksiä sekä talouteen liittyviä odotuksia. Työolobarometrissa taas selvitetään työelämän laatua ja työoloja palkansaajien näkökulmasta. Tutkimuksen teemoja ovat muun muassa töiden organisoiminen, työaika- ja palkkausjärjestelmät, työssä oppiminen, syrjintä, häirintä, kiusaaminen ja väkivalta työpaikalla, työkyky ja terveys, työhyvinvointi, vaikutusmahdollisuudet sekä työmarkkinanäkymät.

Rikosuhritutkimuksessa seurataan kansalaisten turvallisuustilannetta ja sen muutoksia. Tutkimuksessa kysytään rikoksien uhriksi joutumisesta, koetusta turvallisuudesta ja rikollisuudesta Suomessa. Evakotutkimuksessa puolestaan selvitetään eroavatko evakoiden- ja ei-evakoiden jälkeläisten poliittiset ja taloudelliset preferenssit toisistaan.

International Social Survey Programme -tutkimuksessa kartoitetaan laajasti ihmisten asenteita ja mielipiteitä Suomesta ja suomalaisuudesta.

Myös koulutustilastojen tietosisällön kattavuutta parannetaan useilla erillisrahoitteisilla tiedonkeruilla. Vapaan sivistystyön koulutus ja taiteen perusopetus -kyselyllä kerätään tietoja kaikenikäisille suunnatuista koulutuksista. Varhaiskasvatuksen esiopetuksen oppimisen tuen tietoja kerätään täydentämään Opetushallituksen Koski-tietovarannon sisältöä. Kyselyssä huomioidaan esi- ja perusopetuksessa annettavan oppimisen ja koulunkäynnin tuen lainsäädännön uudistuminen 1.8.2025 alkaen. Perusopetuksen oppimisen tuki ja katsomusaineet kyselyllä kerätään tietoja mm. peruskoulujen osa-aikaisesta erityisopetuksesta sekä perusopetuksessa annetuista katsomusaineista.

5

Kestävä kehitys ja ympäristö

5. Kestävä kehitys ja ympäristö

Ilmastonmuutos, luontokato ja niiden hillitsemiseksi tehtävät toimet edellyttävät nykyistä kattavampaa tilastotietoa. EU:n ilmasto- ja energiapolitiikka tuo jäsenmaille sitovia ja kiristyviä tavoitteita ja velvoitteita, joiden seurannassa tarvitaan tietoa. Myös energiamarkkinat ovat muuttuneet merkittävästi muutamassa vuodessa. Geopoliittisen tilanteen muutokset ovat nopeuttaneet tarvetta irtautua fossiilitaloudesta ja tuoneet energiamarkkinoille pysyviä muutoksia. Lisäksi energiatehokkuutta, kestävä kehitystä, kiertotaloutta, luomutuotantoa ja vähäpäästöisiä liikennemuotoja kuvaaville tilastotiedoille on tarve. Kestävä kehitys ja ympäristöä kuvaavia tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: energia, ympäristö, maa-, metsä- ja kalatalous sekä liikenne ja matkailu.

[Energia-](#) ja [ympäristötilastojen](#) kehittäminen painottuu lähivuosina EU:n energiatilastoasetuksen ja ympäristötilinpitoasetuksen¹⁶ säätelien tilastojen laajentamiseen ja tarkentamiseen.

Energia-tilastoinnissa keskitytään vuosina 2026–2027 parantamaan uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön sekä uuden teknologian käyttöönottoon liittyvää tietosisältöä. Polttoaineiden kestävyys näkyy jatkossa entistä selkeämmin myös tilastoinnissa. Tilastot kuvaavat muun muassa, kuinka uusiutuvalla energialla ja sähköllä sekä uusilla polttoaineilla kuten vedyllä ja synteettisillä polttoaineilla korvataan fossiilisten polttoaineiden käyttöä teollisuuden prosesseissa ja liikenteessä. Aihealueen tilastojen sisältö laajenee kuvaamaan tuuli- ja aurinkovoiman rinnalle nousevia energiavarastoja sekä lämmityksessä hyödynnettävää hukkalämpöä, ympäristöstä talteen otettavaa lämpöä ja rakennuksiin integroitua lämmitysratkaisuja.

Energiajärjestelmän muutos, hajautettu tuotanto ja teknologian kehitys tuovat mukanaan uusia tilastointialueita. Eri sektoreiden ja päätoimialojen energian kulutuksen tilastointia kehitetään. Tilastoinnissa hyödynnetään jatkossa yhä enemmän rakennus- ja yrityskohtaista tietoa, jota saadaan mm. sähköä [datahubista](#). Nämä muutokset koskevat erityisesti palvelualoja ja rakennettua ympäristöä koskevaa energiakäyttöä. Lisäksi tuotetaan uutta ja tarkempaa tietoa eri liikennemuotojen energiakäytöstä vuodesta 2025 alkaen.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttaminen tiettyjen ympäristötilinpitoa koskevien moduulien käyttöön ottamiseksi

Energia-, jäte- ja päästötietojen tuottamista uudistetaan käynnissä olevassa kehittämishankkeessa, jonka tavoitteena on muun muassa parantaa tietojen laatua ja tukea Tilastokeskuksen valmiutta vastata aihealuetta koskeviin tietotarpeisiin vuodesta 2026 alkaen. Lisäksi on kehitetty uutta liikenteen ja työkoneiden energia- ja päästötietojen laskentajärjestelmää, jonka avulla julkistetaan uutta tietoa vuodesta 2026 lähtien.

Ekosysteemitilinpidon asetuspohjainen raportointi on tavoitteena aloittaa vuonna 2026.

Ympäristötilinpitoasetus laajenee kattamaan ympäristötuet, metsätilinpidon sekä ekosysteemitilinpidon. Ympäristötuet-tilaston säännöllinen tuotanto aloitettiin vuonna 2023 ja metsätilinpidon vuonna 2025. Ekosysteemitilinpidon asetuspohjainen raportointi on tavoitteena aloittaa vuonna 2026. Ekosysteemitilinpidon tiedontuotannon valmistelua tehdään Tilastokeskuksen, Syken ja Luken yhteistyönä.

Kasvihuonekaasut-tilasto perustuu EU:lle ja YK:n ilmastopimukselle vuosittain tehtävään kansallisten kasvihuonekaasupäästöjen ja -poistumien raportointiin. Tiedot sisältyvät kahden vuoden välein tehtävään Pariisin sopimuksen mukaiseen kaksivuotisraporttiin, joka julkaistaan seuraavan kerran vuonna 2026. Tilastokeskus koordinoi raportin kokonaisuuden valmistelua ja raporttien kansainvälistä tarkastusta Suomessa. Kaksivuotisraportit toteutetaan yhteistyössä eri ministeriöiden ja asiantuntijalaitosten kanssa. Niissä kuvataan laajasti muun muassa maamme ilmastopolitiikkaa ja -toimia, kasvihuonekaasujen päästötrendejä ja päästöjen kehitysennusteita, ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista ilmastonmuutokseen, päästövähennysvelvoitteiden saavuttamista sekä kehittyville maille ilmastotoimiin suunnattua tukea.

Kasvihuonekaasuinventaariotietoja käytetään lisäksi vuosittain mm. valtioneuvoston eduskunnalle antamassa ilmastovuosikertomuksessa. Tietojen avulla kerrotaan Suomen päästökehityksestä ja seurataan päästövähennystavoitteiden etenemistä ja ilmastolain mukaista kansallista hiilineutraaliustavoitetta vuonna 2035.

Kansallisen ja kansainvälisen ilmastopolitiikan tavoitteiden toteuttamista kuvaavien seurantamittareiden tarve on suuri. Kansallisen kasvihuonekaasujen päästöinventaarion laskentaa kehitetään jatkuvasti. Esimerkiksi käynnissä oleva liikenteen laskentajärjestelmän uudistus tulee tarkentamaan inventaariotietoja. Inventaarioon tehtävät menetelmämuutokset ja uudet lähtötiedot huomioidaan aikasarjassa, minkä vuoksi myös aiempien vuosien nielut ja päästöt muuttuvat.

Vuosien 2026–2027 aikana Tilastokeskus ylläpitää ja kehittää Suomessa YK:ssa vuonna 2015 sovittua kestävän kehityksen Agenda 2030 seuranta ja -indikaattoritietokantaa. Kestävän kehityksen toimintaohjelma¹⁷ Agenda 2030 käsittää 17 globaalia tavoitetta ja 169 alatavoitetta. Tietosisällön tuottamista tukee Tilastokeskuksen asettama YK-indikaattorit yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset tietojen tuottajat valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, Luke, THL ja Syke, sekä 20:stä muusta organisaatiosta koostuva Kestävän kehityksen -indikaattoreiden (SDG) tuottajaverkosto.

Ilmatieteen laitoksen tuottamissa ilmastotilastoissa esitetään tietoja mm. vuoden keskilämpötilasta, sademäärästä, ilmanpaineesta, kosteudesta, lumensyvyyydestä, tuulesta ja auringonpaisteesta sekä kokonaissäteilystä. Tilastot perustuvat ilmastotietokannan sääasemahavaintoihin. Tilastojen tuotantoa pyritään sopeuttamaan vastaamaan Ilmatieteen laitoksen säästötavoitteita, jotta tiedontuotanto on mahdollista myös jatkossa. Tämä tarkoittaa käytännössä todennäköisesti entistä harvempaa havaintoverkkoa ja automatisointia.

Suomen ympäristökeskuksen (Syke) hydrologiset havainnot -tilastot sisältävät tietoa muun muassa aluesadannasta, lumen vesiärvosta, roudasta ja pohjaveden pinnankorkeudesta, vedenkorkeudesta, pintaveden lämpötilasta, virtaamasta sekä jäänpaksuudesta. Hydrologisten havaintojen tilastointia kehitetään, jotta saadaan tarkempaa mm. tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista vesivaroihin. Syke myös hallinnoi ja kerää erilaisia ympäristöön ja sen tilaan liittyviä tietoja, joita käytetään kansainvälisissä ja kansallisissa raportointivelvoitteissa, myös tilastoinnin kautta. Näitä ovat esimerkiksi tiedot ilman epäpuhtauksien päästöistä, vesistöjen tilasta, ravinnekuormituksesta ja luonnon huuhtoumasta, jätteen vienti- ja tuontimääristä sekä vesihuoltoraporteista.

¹⁷ SDGs, Sustainable Development Goals

Luonnonvarakeskus (Luke) tuottaa pääosan Suomen [maa-, metsä- ja kalatalouden tilastoista](#) sekä metsästystilaston. Luken tilastointivelvoitteet laajenivat vuoden 2025 alusta. Taustalla on vuoden 2025 alusta voimaan tullut, maatalouden tuotantopanoksia ja tuotoksia koskeva SAIO¹⁸-asetus. Käynnissä oleva kalataloustilastojen EU-lainsäädännön kehittäminen yhdessä valvonta-asetuksen uudistamisen kanssa johtaa muutoksiin kalastustilastossa. Asetusvalmistelu on kesken ja valmistuu todennäköisesti vuonna 2026. Vuonna 2025 Lukessa aloitettiin metsätilinpito-tilaston tuottaminen edellä kuvattuun ympäristötilinpitoasetuksen laajennukseen liittyen.

Myös Luken tilastotuotantoon kohdistuu julkisen talouden säästöpainetta. Tämä tarkoittaa ei-asetuspohjaisen tilastoinnin vähentämistä ja työpanoksen kohdentamista uuteen asetus pohjaiseen tilastointiin, tehokkuutta lisääviin kehittämistehtäviin sekä asiakasrahoitteiseen työhön.

Luke julkaisee tilastojen lisäksi [indikaattoreita](#), joiden avulla on mahdollista seurata maatalouspolitiikan ja metsästrategian tavoitteiden toteutumista sekä Suomen biotalouden kehitystä.

[Liikenne- ja matkailutilastoissa](#) tuotetaan kattavasti tietoa liikkumisesta, liikkumisvälineistä sekä liikkumisen infrastruktuurista. Tilastoja tuotetaan tie-, vesi-, ilmailu- ja rautatieliikenneverkostosta, verkoston käytöstä ja ajoneuvoista sekä tieliikenteessä tapahtuvista onnettomuuksista. Lisäksi tilastot kuvaavat kotimaan ja ulkomaan matkailua: matkailun määrää ja majoituksen volyymiä sekä matkakohteita. Kokeellisena tilastona julkaistaan riistaonnettomuustilastoa.

[Matkailijamittari kuvaa ulkomaalaisten matkailijoiden määriä, rahankäyttöä ja hiilijalanjälkeä.](#)

Liikennetilastojen tietosisältö laajenee lähivuosien aikana mm. liikenteen päästölaskennan kehittämisen yhteydessä. Lisäksi tieliikenneonnettomuustilaston sisältöä on tarve kehittää julkaisemalla tietoa onnettomuuksissa vakavasti vammautuneista ja tuottamalla tilannekuvaa

¹⁸ SAIO, Statistics on agricultural input and output

pyöräilijöiden, mopoilijoiden sekä moottoripyöräilijöiden turvallisuudesta sekä uusista liikkumismuodoista. Pitkän aikavälin kehittämistyö liittyy liikenne- ja viestintäministeriön asettaman liikenneturvallisuusstrategian toimenpideohjelman ja sen tehtävien toimeenpanoon.

Matkailutilaston tietoja on laajennettu julkaisemalla kansainvälisiin majoituspalvelusivustoihin perustuvia yöpymistietoja. Tavoitteena on myös luoda seuraavien vuosien aikana kattava tilasto majoitustilaston ulkopuolelle jäävästä kotimaisten ja ulkomaisten alustojen kautta välitettävästä lyhytaikaisesta majoitustoiminnasta.

Matkailijamittari kuvaa ulkomaalaisten matkailijoiden määriä, rahankäyttöä, hiilijalanjälkeä sekä matkoihin liittyviä taustatietoja. Matkailijamittarin tietoja on julkaistu kesästä 2023 lähtien Matkailijamittarin [omalla kotisivulla](#), tilastopalvelu Rudolfissa sekä avoimena datana.

6

Alueiden elinvoima

6. Alueiden elinvoima

Laadukkaita aluetietoja tarvitaan taloudellisen, yhteiskunnallisen ja ekologisen kestävyys seurantaan. Aluetietoja käytetään myös hallinnon tarpeisiin esimerkiksi kuntien valtionosuuksien laskentaan ja EU:n aluetukien määrittelyyn. Erillisinä aluetailastoina tuotetaan kansantalouden aluetilinpitoa ja alueellista yritystoimintatilastoa. Lisäksi alueellista tietoa julkaistaan osana lukuisia eri tilastoja ja tietopalveluita. Aluetietojen kehittämisessä tarvitaan myös nykyistä parempia paikkatietoja.

Valtion aluehallinnon uudistuksessa perustetaan vuoden 2026 alussa 10 elinvoimakeskusta nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta. Uudistus huomioidaan muun muassa väestöä, työelämää ja liikennettä koskevissa tilastoissa sekä aluetietoja julkistavissa palveluissa. Alueellinen yritystoimintatilasto julkaistaan poikkeuksellisesti vasta vuoden 2027 alussa uuden toimialaluokituksen käyttöönoton vuoksi.

Aluetailastoja kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä muun muassa osallistumalla Eurostatin kaupunki- ja aluetailastojen tiedonkeruuta¹⁹ koskevaan hankkeeseen. Hankkeessa kerätään esimerkiksi väestöä, koulutusta, työmarkkinoita ja taloutta koskevia tietoja Suomen yhdeksälle suurimmalle kaupungille ja niitä ympäröiville alueille. Tilastot koostetaan Tilastokeskuksen ja kaupunkien tuottamien tietojen pohjalta ja julkaistaan Eurostatin City Statistics -tietokannassa yhdessä Euroopan muiden kaupunkien kanssa. Tietokanta sisältää pitkiä ja vertailukelpoisia aikasarjoja Euroopan kaupungeista.

Tilastotietojen sijaintitietoja kehitetään edelleen. Näin parannetaan sijaintitietojen hyödyntämistä aluetailastojen tuottamista varten. Tavoitteena on, että laadukkaat sijaintitiedot olisivat aina hyödynnettävissä tilastotuotannossa, ja että julkaistuja tilastoja olisi mahdollista käyttää paremmin yhdessä muiden tietojen kanssa mm. alueanalyysiin.

Tilastojen ja paikkatietojen integrointia edistetään osallistumalla kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Tilastokeskus on koordinoanut työtä, jolla on luotu toimintamalli tilastojen ja paikkatiedon integrointiin tilastoinnissa²⁰. Toimintamalli on sovitettu kansalliseen käyttöön ja

¹⁹ Data collection for City and Subnational Statistics

²⁰ [GSGF Europe, Global Statistical Geospatial Framework](#)

kehittämisen toimia on koottu Paikkatiedot Suomen tilastotuotannossa (GSFI²¹) -tiekartalle. Toimenpiteitä toteutetaan vuoden 2026 loppuun kestävässä yhteistyöprojektissa. Projektissa luodaan kansallisen pienaluejaon mallin pilotti ja selvitys jatkotoimenpiteistä. Pienaluejaon malli luo yhtenäisen perustan ja rakenteen hierarkisille aluetilastotiedoille. Yhteentoimivuuden edistämiseksi perustetussa kansallisessa Tilastojen ja paikkatiedon integrointiverkostossa eri toimijat edistävät paikkatietojen hyödyntämistä tilastotuotannossa. Verkostoa koordinoivat Tilastokeskus, Maanmittauslaitos ja Syke.

Tilastojen ja paikkatietojen yhteentoimiminen edellyttää paikoin kokonaan uusia aineistoja ja menetelmiä. Satelliittien keräämät maanhavainnointitiedot (Earth Observation) ja AI-menetelmät ovat nousseet uudeksi mahdollisuudeksi täydentää rekisteritietoja ja paikoin luoda kokonaan uutta tietoa tilastoinnin perustaksi tai sen tueksi. Kehittäminen on meneillään ja konkreettisia tuloksia saataneen lähivuosien aikana.

Tilastokeskus ylläpitää paikkatietorajapintapalveluita, joista voi ladata Tilastokeskuksen avoimia paikkatietoaineistoja. Avoimia paikkatietoaineistoja ovat muun muassa kuntapohjaiset tilastointialueet, postinumeroalueet, tilastoruudut ja tieliikenneonnettomuudet.

21 GSFI, Geospatial and Statistical Information in Finland

7 Uudet tietolähteet ja menetelmät

7. Uudet tietolähteet ja menetelmät

Yritysten liiketoiminta sekä julkisen sektorin ja kansalaisten toiminta on yhä useammin digitaalista ja synnyttää uudenlaisia tilastoinnissa hyödynnettäviä tietoaaineistoja. Uudet tietoaaineistot täydentävät ja korvaavat perinteisiä aineistoja, ja niiden avulla on mahdollista tuottaa aiempaa nopeammin uutta tietoa eri ilmiöistä sekä uudistaa tiedon tuotannon tapoja. Uusienkin aineistojen käytön yhteydessä tietoturva ja tietosuojasta huolehditaan noudattamalla tilastolakia, kansallista tiedonhallintalakia sekä EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta (GDPR22). Tilastoinnin menetelmäkehitystä ohjaa vuoden 2023 alussa hyväksytty EU:n tilastovirastojen innovaatioagenda.

Valtionhallinnossa käyttöönotettavat yhteiset ja yhtenäiset tekniset ratkaisut mahdollistavat laajojen, uudenlaisten rekisteriaineistojen käytön sekä erilaisten rajapintojen hyödyntämisen tilastotuotannossa. Ajantasaiset rekisteritiedot kuten esimerkiksi tulorekisteri ja positiivinen luottotietorekisteri mahdollistavat aiempaa nopeamman ja laajemman tietotuotannon kun rekistereistä saatavia tietoja voidaan käsitellä ja yhdistellä tietotuotannon pohjaksi.

Positiivinen luottotietorekisteri käynnistyi keväällä 2024 kuluttajaluottojen tiedoilla ja laajentuu edelleen keväällä 2026 elinkeinoluottojen tiedoilla. Rekisteristä saatavat tiedot muuttavat velkojen tilastoinnin tietopohjaa, mikä vaikuttaa lähitulevaisuudessa muun muassa velkaantumistilastoon, kotitalouksien varallisuus -tilastoon sekä muihin toimeentuloa kuvaaviin tilastoihin ja kansantalouden rahoitustilinpitoon. Jatkuvasti päivittyvä rekisteri mahdollistaa myös velkoihin liittyvän tilastoinnin julkaisemisen nopeuttamisen.

PRH:n koordinoiman Yrityksen digitalous -ekosysteemin tavoitteena on mahdollistaa taloustietojen digitaalinen liikkuminen eri toimijoiden välillä. Tällöin yritysten taloustiedot saataisiin tilastointitarkoitukseen suoraan yritysten tai tilitoimistojen järjestelmistä tai valtionhallinnon rajapinnasta rakenteisessa muodossa (eKuitit, verkkolaskut, muut hankintasanomat). Tämä vähentäisi tarvetta yrityksille suunnattuihin tiedonkeruisiin ja erillisiin aineistopyyntöihin, vähentäisi tiedonantorasitetta. Samalla useiden yritystoimintaan, hintoihin ja kulutukseen liittyvien tilastojen kattavuus ja ajantasaisuus paranisi. Tätä varten kehitetään standardoituihin tietomalleihin eli taksonomioihin perustuvaa tiedon vastaanottojärjestelmää ja automaattista, koneoppimiseen perustuvaa luokittelujärjestelmää.

22 GDPR, General Data Protection Regulation

Myös viranomaisten välistä tiedonsiirtoa ja tiedonjakoa kehitetään ja tehostetaan Kansallisarkiston kanssa toteutettavassa yhteishankkeessa. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa, että rekisteriviranomaiset voivat toimittaa arkistointi- ja tilastointitiedot yhdellä tiedonsiirrolla sen sijaan, että aineistot lähetetään erikseen Kansallisarkistoon ja Tilastokeskukseen. Lisäksi kehitetään tietoaaineistojen siirtoon automatisointia. Hanketta rahoittaa Suomen itsenäisyyden rahasto Sitra.

Yksityisen sektorin hallussa olevia tietoaaineistoja käytetään todennäköisesti tulevaisuudessa nykyistä useammin tilastotuotannon lähdeaineistoina. Tilastoviranomaisten pääsyä uusiin tietoaaineistoihin tukee myös uusi lainsäädäntö. EU:n päivitetty tilastoasetus (EU 223/2009) antaa tilastoviranomaisille entistä paremman pääsyn uudentyyppisiin aineistoihin.

Merkittäviä tietoaaineistoja saadaan jo tällä hetkellä kauppojen kassapäätteistä sekä sähkö- ja kaasumarkkinoilla perustetuista yhteisistä järjestelmistä eli datahubeista, jotka yhdistävät tiedon tuottajat ja käyttäjät. Aineistojen täysimääräinen käyttö avaa tilastotuotannolle huomattavia uusia mahdollisuuksia. Mobiilioperaattoreiden aineistojen käyttömahdollisuuksia kartoitetaan edelleen. Kansainvälisessä yhteistyössä kehitetään laatukehikkoa, joka mahdollistaisi mobiilioperaattoreiden aineistojen hyödyntämisen tilastoinnissa.

Toimipaikkojen ylläpitopalvelun valmistuminen ja käyttöönotto edistää yritysrekisterin toimipaikkatunnusten käyttöä tulorekisterissä.

Tilastotuotannossa kehitetään myös uusia tiedonkeruutapoja tiedonantajien palvelun parantamiseksi, tiedonantorasitteen vähentämiseksi ja tilastoinnin laadun kehittämiseksi. Toimipaikkojen ylläpitopalvelun valmistuminen ja käyttöönotto vuonna 2026 edistää yritysrekisterin toimipaikkatunnusten käyttöä tulorekisterissä, vähentää asteittain tiedonantorasitetta ja parantaa tietojen ajantasaisuutta. Lisäksi vuonna 2026 ryhdytään käyttämään Suomi.fi -viestejä tiedonantajaviestinnässä hallituksen esityksen mukaisesti.

Tällä hetkellä kansainvälisessä yhteistyössä kehitetään esimerkiksi älylaitteiden²³ avulla kerättäviä tietoja. Kokemuksia on jo esimerkiksi kulutustutkimuksen aineiston keruusta mobiililaitteella tekoälyä hyödyntäen.

Tulevaisuudessa esineiden internet²⁴ ja erilaisten sensoreiden tuottama data pyritään hyödyntämään tietotuotannossa. Tilastovirastoilla voisi olla merkittävä rooli tämän kaltaisen reaaliaikaisen, automaattisen ja interaktiivisen teknologian tuottaman datan valjastamisessa informaatioksi. Tämän suuntainen kehitys voi jatkossa tukea myös tilastoviranomaisen roolin kehittymistä tilastoijasta tietoaineistojen tarjoajaksi. Esimerkkinä tästä on Fingridin datahub²⁵-aineisto, jonka Tilastokeskus käsittelee tilastotuotannon ja datahuoneen tarpeisiin. Skenaarion toteutuminen edellyttää onnistunutta kansainvälistä menetelmäkehitystä sekä strategisia päätöksiä EU-tasolla.

Parhaillaan tutkitaan myös maan havainnointi (EO²⁶) -aineistojen soveltuvuutta kestäväen kehityksen indikaattoreiden tuottamiseen kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Tämä voisi mahdollistaa ympäristöä ja ilmastonmuutosta kuvaavien tilastojen aiempaa nopeamman ja tarkemman julkaisemisen. Nyt maan havainnointidataa hyödynnetään esimerkiksi lumipeitteen ja kuivuuden mittaamiseen sekä satoennusteiden laatimisessa. Konkreettinen esimerkki datan hyödyntämisestä kansallisessa tilastotuotannossa on rakennusten aloitusajankohdan tunnistaminen. Sen avulla voidaan kehittää laadukkaampaa tietoa rakentamisen suhdanteiden kuvaamiseen.

Menetelmäkehitystä tarvitaan uusien aineistojen hyödyntämisessä, analyysin kehittämisessä sekä tietotuotannon nopeuttamisessa ja tehostamisessa. Tilastotietojen julkaisemisen nopeuttaminen edellyttää nopeammin saatavien lähdetietojen lisäksi koneoppimismenetelmien ja aikasarja-analyysin hyödyntämistä sekä erilaisten aineistoharjojen menetelmällistä korjaamista. Esimerkiksi tulorekisteristä saatavan lähes reaaliaikaisen aineiston avulla voidaan tehostaa työvoimatutkimuksen tuotantoa sekä tuottaa nopeaa ja tarkkaa indikaattoritietoa.

²³ Eurostat: Smart statistics ja Smart survey

²⁴ engl. IoT Internet of Things

²⁵ Fingridin datahub on sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetty tiedonvaihtojärjestelmä, johon tallennetaan tietoa n. 4 miljoonasta sähkönkäyttöpaikasta.

²⁶ EO, Earth Observation

Niin kutsutut nowcasting-menetelmät eli lyhyen aikavälin ennustemallit auttavat nopeuttamaan tilastojen julkistamista. Niitä hyödynnetään jo liikevaihtokuvaajien julkaisemisessa ja tuotannon suhdannekuvaajassa. Jatkossa tutkitaan tilinpidon erien suhdannetietojen nopeampaa tuotantoa. Tämän lisäksi mallit voivat auttaa tuottamaan tietoa entistä tarkemmalla tasolla.

Tekoälyä hyödynnetään jo esimerkiksi tuotteiden luokittelussa, yrityksen toimialaluokan päättelyssä, rikostyyppien päättelyssä ja rakennustyyppien päättelyssä.

Soveltuvia koneoppimismenetelmiä otetaan käyttöön erityisesti tilastotuotannon manuaalista työtä vaativissa työvaiheissa. Mahdollisia käyttökohteita ovat erityisesti monimutkaisten aineistojen luokittelu, virheiden havaitseminen ja menetelmällinen korjaaminen sekä massa-aineistojen integrointi rekistereihin. Tekoälyä hyödynnetään jo tällä hetkellä esimerkiksi tuotteiden luokittelussa COICOP-luokituksen mukaisesti (kulutustutkimus, kuluttajahintaindeksi), toimialaluokan päättelyssä yritys-demografiatilastossa, rikostyyppien päättelyssä rikos- ja pakkokeinotilastossa sekä rakennustyyppien päättelyssä rakennusluokitin-palvelussa. Suunnitelmissa on laajentaa tekoälypohjaista luokittelua ammattiluokan tuottamiseen. Koneoppimiskäytännöt mahdollistavat tiedon nopeamman ja laadukkaamman käsittelyn kustannustehokkaasti. Tekoälyn käyttöä edistetään virallisten tilastojen säännösten ja EU-linjausten mukaisesti vastuullisen tekoälyn periaatteiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tekoälyn selitettävyyttä, läpinäkyvyyttä ja prosessien toistettavuutta.

Tulevina vuosina Tilastokeskuksessa tutkitaan empiirisesti kassapääteaineistojen käytön laajentamista. Aineistojen yksityiskohtaisuudesta johtuen aineistojen laadun vakiointia ja indeksilaskennan strategiaa joudutaan uudistamaan. Tähän menetelmätyön kokonaisuuteen voi tutustua Tilastokeskuksen verkkosivuilla.

Uusien aineistojen käyttöönoton ohella tilastoinnissa otetaan käyttöön tiedonkeruita tukevia ja tehostavia menetelmiä. Tiedonkeruussa ennustetaan vastaustodennäköisyyksiä tiedonkeruutavan mukaan jaoteltuna ja parannetaan siten haastattelutyön tuottavuutta. Lisäksi pyritään edistämään kansallisen yhteystietorekisterin rakentamista ja helpottamaan näin yhteystietojen vaihtoa viranomaisten välillä.

Tilastokeskuksen strategisena tavoitteena on, että kaikki tieto- ja palvelutuotanto tulee perustumaan rakenteilla oleviin yhteisiin tietovarantoihin. Muutoksen myötä Tilastokeskuksen kyky tarjota tilastoja ja tutkimusaineistoja paranee, kun tietoaineistot on hyvin järjestelty ja helpommin yhdisteltävissä. Eri aihealueiden aineistoja yhdistelemällä voidaan tuottaa uutta tietoa lisäämättä tiedonantajarasitetta.

Esimerkiksi arvonlisäpohjainen ulkomaankauppa -tilastossa kansantalouden tilinpidon panos-tuotos-kehikkoon on linkitetty mikrotason tietoa yrityksistä ja työntekijöistä. Näin syntynyt uusi tilasto on mahdollistanut muun muassa Venäjän hyökkäyssodasta seuranneen kriisin vaikutusten analyysin ja Kiina-riippuvuuksien tarkemman ymmärtämisen kerrannaisvaikutuksineen. Eri tilastoalueiden tietojen yhdisteleminen mahdollistaa myös kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin tulojen, kulutuksen ja varallisuuden jakaumien (keskittyneisyyden ja erojen) tilastoinnin. OECD ja Eurostat ovat jo useiden vuosien ajan edistäneet tulojen ja kulutuksen väestöryhmittäistä jakautumista kansantalouden tilinpidon julkaisemille aggregaateille.

Menetelmätyötä tehdään pohjoismaisessa yhteistyössä osallistumalla [Journal of Official Statistics](#) -julkaisun toimittamiseen. Tekoälyn ja data sciencen kehittämistä tehdään yhteistyössä kansainvälisissä työryhmissä parhaiden käytänteiden jakamiseksi ja tilastotuotannon modernisoimiseksi. Esimerkiksi YK:n ryhmistä osallistutaan aktiivisesti High Level Group of Modernisation of Official Statistics (HLG-MOS) ja The Applying Data Science and Modern Methods Group (ADSaMM) -ryhmien toimintaan. Varsinkin uusissa teknologioissa yhteistyö voi kiihdyttää kehittämistä, auttaa jakamaan osaamista ja edistää tilastotuotannon tehokkuutta lisäävien menetelmien käyttöönottoa. Tilastokeskus osallistuu myös European Innovators Networkiin, jossa koordinoidaan EU-rahoitteisia innovatiivisia tilastoalan hankkeita.

8

Viestintä ja tiedon käytön edistäminen

8. Viestintä ja tiedon käytön edistäminen

Nykyisessä tietotulvassa eri tietolähteet ja tilastot kilpailevat ihmisten ajasta ja huomiosta. Siksi on tärkeää, että tilastotieto on helposti löydettävää, ymmärrettävää ja helposti hyödynnettävissä. Tilastojen tulkinta ja käyttö ovat keskeisiä kansalaistaitoja, jotka tukevat faktoihin perustuvaa keskustelua ja päätöksentekoa.

Tilastokeskus kehittää viestintää ja palveluja, jotta tieto tavoittaa käyttäjänsä mahdollisimman selkeästi ja tehokkaasti. Tilastokeskus jakaa suuren osan tuottamastaan tiedosta verkkopalvelunsa kautta.

Verkkopalvelun kehittämisen tavoitteena on tarjota saavutettavat, yhteentoimivat ja helppokäyttöiset sivut, jotka luovat hyvän käyttökokemuksen. Kehittämisessä huomioidaan tiedonkäyttäjien tarpeet ja teknologinen kehitys. Verkkosivujen kehittämisen painopisteitä vuonna 2026 ovat Tilastot- ja Palvelut-osioiden uudistaminen, tietokantajakelun kehittäminen sekä metatietojen hyödynnettävyyttä edistävät toimenpiteet. Tilastotietojen hyödynnettävyyttä parannetaan mm. luomalla uusia sisältöjä teemasivuille.

Verkkopalvelun kehittämisen tavoitteena on saavutettava ja helppokäyttöinen palvelu sekä hyvä käyttökokemus.

Viestinnän ja tilastojen käytön edistämistä haastavat käyttäjien erilaiset käyttötottumukset ja nopeasti muuttuva, pirstaloituva viestintäympäristö. Siksi kehittämistyö jatkuu, jotta tilastotieto pysyy luotettavana, ymmärrettävänä ja relevanttina kaikille tiedonkäyttäjille.

Viestinnän avulla tuetaan tilastojen käyttöä ja nostetaan esiin ajankohtaista tilastotietoa yhteiskunnalliseen keskusteluun ja rakennetaan luottamusta yhteiseen tietopääomaan. Tilastoja käyttävät monenlaiset eri ryhmät ja viestintä on suunniteltu monikanavaiseksi. Ajankohtaisviestinnän sisällöissä huomioidaan Tilasto-ohjelman kehittämisen painopistealueet: kansantalous, ympäristö, väestö ja hyvinvointi.

Taloustilastoissa painopisteenä on kansantalouden vuositilinpidon ja sektoritilinpidon viestintä. Tilastot julkaistaan helmi-maaliskuussa, ja niistä viestitään muun muassa mediatilaisuudessa ja Tilastolive-lähetyksessä. Lisäksi viestitään toukokuussa käyttäjille tilastojen yhdistämisestä. Useissa tilastoissa ja muualla yhteiskunnassa hyödynnettävä toimialaluokitus uudistuu. Uudistettu toimialaluokitus otetaan käyttöön tilastoissa ja palveluissa vaiheittain vuoden 2025 lopusta alkaen. Uuden luokituksen käyttöönotosta viestitään tietojen käyttäjille.

Väestötilastojen viestinnässä teemana ovat väestön muutokset. Keskeisenä painopisteenä on maahanmuutto, joka on volyyminsa takia tällä hetkellä erityisen suuren kiinnostuksen kohteena. Muita viestittäviä aiheita ovat väestöennakkotiedot, sukupuolistunut väkivalta -teeman sisällöt ja loppuvuonna kuolemansyytilastot.

Ympäristötilastojen viestinnässä painotetaan erityisesti ekosysteemitilinpitoa, joka julkaistaan ensimmäistä kertaa loppuvuonna 2026. Viestinnällä lisätään ekosysteemitilinpidon tunnettuutta ja pyritään saamaan tiedoille uusia käyttäjiä. Kasvihuonekaasuinventaarion viestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä muiden inventaarioon sisältöjä tuottavien virastojen kanssa. Lisäksi tuetaan kansallista ilmastopoliittista keskustelua ja päätöksentekoa asiantuntijatyön avulla.

Tilastokeskuksen tunnettuutta pyritään kehittämään erityisesti nuorten parissa. Sosiaalisessa mediassa ajankohtaista tilastotietoa paketoidaan kompaktiin, helposti lähestyttävään muotoon. Tilastoihkeisten lyhytvideoiden tuotantoa jatketaan muun muassa TikTokissa.

Tilastojen luku- ja käyttötaitoa edistetään järjestämällä nuorille tilastokilpailuja (tilasto-olympialaiset, tilastojulistekilpailu) ja muun oppilaitosyhteistyön kautta. Opi tilastoista -sivusto kokoaa tilastoihkeista materiaalia itsenäiseen opiskeluun tilasto-oppaina ja tehtävinä, videoina ja podcasteina kaikille tilastoista kiinnostuneille. Tarjoamme lisäksi asiakasrätälöityä tilauskoulutusta avoimien ja maksuttomien sisältöjen lisäksi.

Tiedonantajille suunnatun viestinnän tarkoitus on tukea tilastokyselyiden verkkovastaamista sekä korostaa vastaamisen merkitystä.

9

Tietoekosysteemi ja kumppanuudet

9. Tietoekosysteemi ja kumppanuudet

Tilastoja ja tietoja tuotetaan ja kehitetään kansainvälisessä ja kansallisessa yhteistyössä. Yhdessä rakennetaan kestävää ja ajassa kehittyvää tietoekosysteemiä, jonka tieto- ja tilastotuotanto palvelee paremmin asiakastarpeita ja tiedolla johtamista. Hyviä esimerkkejä tietoekosysteemin yhteistyöstä ovat mm. SVT-neuvottelukunnan työskentely, Yritysten digitalous -ekosysteemi ja SDG-indikaattoreiden tuottaminen. Kotimaisessa yhteistyössä jatketaan julkishallinnon rekisterien kehittämistä. Tilastokeskus toimii yhteistyössä Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen kanssa Datahuoneessa, jonka tavoitteena on tuottaa entistä nopeammin tietoa päätöksenteon tueksi.

Tilastojen laadintamenetelmät ja niissä käytettävät käsitteet ja luokitukset perustuvat tilastoalan kansainvälisessä yhteistyössä laadittuihin standardeihin. Keskeiset foorumit näiden laadinnalle ovat YK:n, EU:n ja OECD:n tilastoinnista vastaavat toimielimet, joiden työhön Suomi osallistuu aktiivisesti toimimalla muun muassa puheenjohtajana tiedonhallintaan ja julkishallinnon laatuun paneutuissa työryhmissä. Suomi valittiin myös uudelle nelivuotiskaudelle YK:n tilastokomission jäseneksi, joka on tilastoalan ylin päättävä elin.

Tärkein kumppani Suomelle on Euroopan tilastoekosysteemi, johon kuuluvat komission tilastovirasto Eurostat sekä muiden jäsenmaiden tilastovirastot ja muut kansalliset Euroopan tilastoja tuottavat organisaatiot. Tilastoinnin yhtenäistäminen ja muu sääntely perustuu useimmiten EU-lainsäädäntöön. Tilastointia myös kehitetään ja uudistetaan merkittävästi EU-rahoituksella.

Suomen EU-toiminnan painopisteenä on EU-tilastojen virtaviivaistaminen ja yksinkertaistaminen mahdollisimman paljon rekisteriaineistoja hyödyntäen ja vähentämällä tiedonkeruita. Toinen lähivuosien painopiste on vaikuttaminen YK:n uuden kansantalouden tilinpitosuosituksen käyttöönottoon EU:ssa.

Tilastotuotannon laajasti käyttämään toimialaluokitusta on viime vuosina uudistettu kansainvälisessä yhteistyössä. Yritysrekisterissä uusi [TOL 2025 -luokitus](#) otettiin käyttöön vuoden 2025 aikana, mikä mahdollistaa käyttöönoton tästä alkaen tilastoissa ja palveluissa. Toimialaluokituksen kanssa yhteneväinen CPA-tuoteluokitus uudistuu toimialaluokituksen vanavedessä.

CPA-tuoteluokituksessa eritellään toimialoilla tuotetut tuotteet ja palvelut yhtenäisen tuoteluokituksen mukaisesti. Tuoteluokituksen soveltaminen alkaa takautuvasti vuoden 2025 alusta alkaen ja ensimmäiset tilastot julkaisevat tietonsa päivitettyllä CPA-luokituksella vuoden 2026 aikana.

Tilastointia koskevien säädösten lisäksi EU:ssa valmistellaan useita aihealueittaisia ja horisontaalisia tilastotuotantoon liittyviä säädöksiä. Euroopan datastrategian puitteissa on jo säädetty useista tilastotoimeenkin vaikuttavista asetuksista, joiden toimeenpano jatkuu mm. eri alojen yhteiseurooppalaisten tiedon jakamisalustojen (data-avaruuksien) kehittämisellä.

Kansainvälisen tilastotoimen periaatteisiin kuuluu hyvien käytäntöjen ja osaamisen jakaminen tilastovirastojen kesken. Tilastotuotannon kehittämistä tehdäänkin usein tiiviissä kansainvälisessä yhteistyössä. Suomalaisia tilastoasiantuntijoita osallistuu myös kehittyvien maiden tilastojärjestelmiä parantaviin konsultointihankkeisiin, kuten Palestiinan Twinning-projektiin.

Suomessa Tilastokeskus koordinoi Euroopan tilasto-ohjelmaan kuuluvia tilastoja (ESS) ja Suomen virallisia tilastoja (SVT) tuottavien viranomaisten tilastotyötä. Suomen tilastotoimea kehitetään yhteistyössä SVT-neuvottelukunnassa, johon kuuluvat kaikki virallisten tilastojen tuottajat. SVT-neuvottelukunnan laatimat Tilastoekosysteemin kehittämislinjaukset ohjaavat kehittämistä asiakkaita paremmin palvelevaan suuntaan.

Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä pyritään toiminnan päällekkäisyyksien minimointiin ja selkeisiin rooleihin. Eri toimijoiden selkeät vastuut ja työnjako loisivat suuntaviivat viranomaisten strategiselle kehittämiselle ja roolin edellyttämien strategisten kyvykkyyksien vahvistamiselle. Tiedon arvoketjussa toimivien selkeämmät vastuut ja päällekkäisen toiminnan vähentyminen esimerkiksi rekisterien kehittämisessä, tiedonhankinnassa, tietojen jakelussa, arkistoinnissa, tutkimusaineistojen tarjonnassa ja tutkimuksessa toisivat julkishallinnolle merkittäviä säästöjä.

Toimiva ekosysteemi- ja sidosryhmätyö rakentuu vastavuoroisuudelle, joka hyödyttää kaikkia siihen osallistuvia osapuolia. Kumppanuuksien ja sidosryhmätyön merkitys korostuu kiristyvässä taloustilanteessa. Tilastokeskus pyrkii hillitsemään laskevan budjettinsa vaikutuksia muun muassa lisäämällä ulkoista rahoitusta. Erityisesti kotimaisen asiakastarpeen pohjalta tuotettavien tilastojen tuotannon varmistamiseksi haetaan rahoitusta eri käyttäjäryhmiltä. Lisäksi uusia palvelutoiminnan kehittämisen rahoitusmahdollisuuksia etsitään. Rahoitusta on saatu mm. Sitralta ja Suomen Akatemialta.

Strategiansa mukaisesti Tilastokeskus panostaa myös palveluvalikoimansa kehittämiseen ja standardointiin sekä ennakoii tilasto- ja tietotuotannon uusia mahdollisuuksia ja asiakkaiden tietotarpeita. Tietovarantojen hyödyntämistä tutkimuksessa edistetään yhteistyössä tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Lisäksi tavoitteena on rekisterinpitäjien ja muiden viranomaisten yhteistyöllä edistää julkisen hallinnon tietovarantojen käyttöä julkisten palveluiden digitalisoinnissa, tilastoinnissa, tutkimuskäytössä ja arkistoinnissa sekä politiikkatoimenpiteiden suunnittelussa ja arvioinnissa. Hyvänä esimerkkinä tästä on Suomen Akatemian rahoittama Fire-hanke (rekisteritutkimuksen suomalainen infrasturktuuri).

Datahuoneen tekemät analyysit perustuvat Tilastokeskuksen ja muiden viranomaisten ajantasaisista tietovarannoista koostettuihin tietoaineistoihin.

Tutkimusaineistojen kysyntä on kasvanut jatkuvasti, ja viimeaikaiset kriisit ovat tuoneet esiin tarpeen nopeasti tuotettavalle tutkimusdatalle ja sen pohjalta tehtäville analyyseille. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) yhteydessä toimiva Datahuone edistää luotettavaan tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja kehittää data-analyysin hyödyntämistä ministeriöissä. Datahuoneen tekemät analyysit perustuvat Tilastokeskuksen ja muiden viranomaisten ajantasaisista tietovarannoista koostettuihin tietoaineistoihin. Laajoista tietovarannoista saadaan suurin hyöty, kun Tilastokeskuksen asiantuntijat käsittelevät ja yhdistävät tietovarannoissa olevia aineistoja tutkimuksen käyttöön. Tietoja käsitellään tietoturvalisessa etäkäyttöympäristössä.

10. Liitteet

Liite 1: [Tilastokeskuksen ja muiden tilastontuottajien tilastot \(ESS, SVT\) 2026](#)

Liite 2: [Tilastokeskuksen tietotuotteet- ja palvelut 2026](#)

Liite 3: [Tilastokeskuksen tiedonkeruut 2026](#)

x.com/Tilastokeskus

facebook.com/Tilastotohtori

linkedin.com/company/statistics-finland

youtube.com/@tilastokeskus6504

instagram.com/tilastokeskus/

tiktok.com/@tilastokeskus/

Tiedustelut:

Tietopalvelu Info@stat.fi